

Partimotion

Motion till riksdagen 2015/16:2261

av Jan Björklund m.fl. (FP)

En liberal politik för Europa

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om åtgärder för fler jobb och högre tillväxt inom EU och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om euron och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om åtgärder för en liberal och solidarisk flyktingpolitik i EU och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om åtgärder för ett effektivt europeiskt klimatarbete och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige måste delta aktivt i arbetet med EU-kommissionens förslag till energiunion och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om åtgärder för ett tryggare Europa och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om åtgärder och förslag inom ramen för EU:s utrikespolitik och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en kraftfullare rättighetsmekanism och tillkännager detta för regeringen.

Inledning

Den stora flyktingkatastrofen, den ekonomiska krisen i Grekland, Rysslands invasion i Ukraina och Putins skrämseltaktik gentemot forna Sovjetstater som sneglar mot väst. Betydelsen av en europeisk union och behovet av ett samlat europeiskt agerande har sällan varit så stort som nu.

De verkligt gränsöverskridande frågorna måste finna sina svar över nationsgränserna. Det bästa verktyget vi har i Europa för att göra det är den europeiska unionen. Det är inom ramen för EU vi bäst kan finna lösningar på framtidens stora utmaningar: fler jobb och högre tillväxt trots global konkurrens, en lösning på klimatkrisen, trygghet mot gränsöverskridande brottslighet och ett gemensamt ansvarstagande för människor som flyr från krig och förtryck. Vi måste också orka driva på arbetet för att stärka respekten för EU:s grundläggande värden i medlemsstaterna.

Sverige behöver EU. EU behöver Sverige. Folkpartiet Liberalerna vill att Sverige ska vara en engagerad och konstruktiv kraft med visioner för det europeiska samarbetet. Vi vill att Sverige ska tillhöra kärnan i Europeiska unionen.

Ett EU för fler jobb och högre tillväxt

Vi liberaler menar att samarbetet inom EU utgör en ovärderlig grund för Sveriges fortsatta ekonomiska utveckling och välfärd. Nationsgränserna betyder allt mindre, och internationellt samarbete är avgörande för vår möjlighet att skapa god miljö för tillväxt och entreprenörskap. Den inre marknaden och den ekonomiska integrationen utgör på flera sätt grunden och startpunkten för EU-samarbetet. En av EU:s största förtjänster är att utbyte av varor och tjänster inom Europa befriats från många handelshinder.

Vår välfärd i Sverige är i högsta grad beroende av hur EU:s inre marknad utvecklas. Folkpartiet Liberalerna menar att den inre marknaden bör utvecklas vidare, särskilt den digitala marknaden och den stora potential som finns i e-handeln.

Ett allvarligt hinder för tillväxt i EU är att potentialen i att fler kvinnor förvärvsarbetar inte tas till vara. Europa har inte råd med världens bäst utbildade hemmafruar. EU bör uppmuntra medlemsländerna till avskaffad sambeskattnings och att barn- och äldreomsorgen kan utvecklas.

Europa behöver mer frihandel – inte mindre. Folkpartiet Liberalerna ser mycket positivt på arbetet med att få till stånd ett frihandelsavtal (TTIP) mellan EU och USA. Avtalet skulle ge fler jobb och ökad tillväxt, såväl i EU som i USA.

Det ligger i Sveriges intresse att valutaunionen stabiliseras genom starkare regler och fördjupat samarbete. När detta är uppfyllt och de nya regelverken efterlevs ska Sverige införa euron som valuta.

Enskilda medlemsstater som fortsätter att bryta mot gemensamma ramverk undergräver förtroendet för EU. Alla medlemsstater, inklusive Grekland, måste fullgöra sina åtaganden i enlighet med tillväxt- och stabilitetspakten och i förekommande fall gentemot internationella långivare.

Solidarisk flyktingpolitik i EU

Flyktingsituationen har under sommaren och tidig höst växt sig alltmer akut. Europa upplever just nu det som kallas den värsta flyktingkrisen sedan andra världskriget.

Folkpartiet Liberalerna anser att Sverige ska driva på för att stärka EU:s gemensamma sök- och räddningsinsatser på Medelhavet. I det katastrofala läge vi befinner oss i måste akuta katastrofinsatser till och ökas. Frontex behöver mandat och resurser för att kunna bedriva en effektiv livräddande verksamhet och bör få ett proaktivt räddningsmandat även för internationellt vatten. Folkpartiet Liberalerna ser gärna att Sverige tillsammans med andra medlemsstater långsiktigt bistår med utrustning såsom fartyg, flygplan och helikoptrar.

Människor ska inte behöva vara anvisade till människosmugglare och riskera sina liv till exempel på Medelhavet. Istället måste det skapas trygga och lagliga flyktvägar till EU.

Folkpartiet Liberalerna vill att Sverige inom EU ska driva på för införande av asylvisum som ska kunna sökas på EU-ambassader runt om i världen. Vid särskilt allvarliga situationer ska visumkraven kunna slopas tillfälligt. Även det så kallade transportörsansvaret förhindrar människor att på ett säkert sätt ta sig till Europa för att ansöka om asyl och bidrar till den ökade människosmugglingen. Folkpartiet Liberalerna vill avskaffa transportörsansvaret. Det måste ges möjlighet att utan människosmugglare ta sig till EU för att kunna ansöka om asyl. Vi anser också att EU ska öka mottagandet av kvotflyktingar och att Sverige ska driva på för att alla EU-länder ska ta emot kvotflyktingar och för att de länder som gör så i dag ökar sin kvot.

Idag är flyktingmottagandet inom EU ojämnt fördelat och Sverige och Tyskland är de länder som tar emot flest asylansökningar. EU:s medlemsstater måste därför i större utsträckning dela på ansvaret för de flyktingar som kommer till EU. Det gäller såväl kvotflyktingar som asylsökande. Det ansvaret är viktigare än någonsin när rekordmånga människor är på flykt. Det är skamligt att vissa EU-länder vägrar ta ett solidariskt ansvar i den mycket allvarliga situation som nu råder. Vi ser med oro på de europeiska

länder som stänger sina gränser och bokstavligt talat bygger Fort Europa. Folkpartiet Liberalerna anser att Sverige ska driva på ännu hårdare för en mer varaktig lösning för att dela ansvaret avseende flyktingmottagandet. Systemet bör utgå från en fördelningsnyckel som grundas på befolkningsmängd, BNI och andra relevanta faktorer.

Ett effektivt europeiskt klimatarbete

Kampen mot klimatförändringarna är en av vår tids allra största utmaningar, om inte den största. Ett enskilt land kan inte klara klimatkrisen på egen hand, här krävs gränsöverskridande lösningar. Vi vill att EU ska enas om ett klimatmål där utsläppen ska minska med sammantaget 50 procent till år 2030 istället för den ambitionsnivå på 40 procent som nuvarande regering har. Vi vill att 40 procentenheter ska uppnås internt inom EU, under förutsättning att det sker genom en kostnadseffektiv fördelning mellan EU:s medlemsländer. De resterande 10 procentenheterna ska ske via internationella mekanismer såsom CDM (clean development mechanisms) och JI (joint implementation) i samband med att andra utvecklade länder tar sin andel av utsläppsminskningarna. Sverige och EU har en skyldighet mot utvecklingsländerna att bidra till deras klimatanpassning och utsläppsminskningar. Det ger positiva effekter för hållbar utveckling, inte minst tekniköverföring och kapacitetssuppleering, och ökar möjligheterna att nå klimatmålen på ett kostnadseffektivt sätt. Vi vill också utveckla en global utsläppsmarknad och ett globalt pris på koldioxidutsläpp.

Energifrågorna är i högsta grad gränsöverskridande och tjänar på ett starkare EU-samarbete. I tider av ökad konflikt i vårt närområde och där bland annat gasleveranser används som politiskt påtryckningsmedel behövs en trygg energiförsörjning på europeisk nivå. Här kan Sverige spela en viktig roll i en integrerad europeisk energimarknad. Sverige måste delta aktivt i arbetet med EU-kommissionens förslag till energiunion.

Ett tryggare Europa

Om brottslingarna rör sig över gränserna, måste poliserna också kunna göra det. För att den organiserade brottsligheten ska kunna stoppas måste rättssamarbetet inom EU förstärkas.

Folkpartiet Liberalerna vill skapa ett ”europeiskt FBI” för att bekämpa den gränsöverskridande brottsligheten. Det betyder att Europas polissamarbete Europol förstärks med en operativ polisstyrka som kan hjälpa de nationella polismyndigheterna i

brottsutredningar. Det skulle betyda mycket för att klara upp utredningar där många olika länder är inblandade. Det kan gälla exempelvis människohandel, penningtvätt eller narkotikasmuggling.

Större polisutredningar ska alltid ledas av en åklagare, och det bör också gälla på europeisk nivå. Vi anser att EU:s åklagarsamarbete Eurojust bör utvecklas till en europeisk åklagarmyndighet för den gränsöverskridande och grova brottslighet där den europeiska polisstyrkan deltar i utredningar. Kommissionens förslag om inrättandet av en europeisk åklagarmyndighet för att utreda bedrägerier med EU-medel (EPPO) kan ses som ett första steg för att på sikt förverkliga detta. Vi har sett att den svenska regeringen rör sig i en mer konstruktiv riktning vad avser förslaget om EPPO, och det välkomnar vi. De frågor som återstår att lösa i de fortsatta förhandlingarna ska inte hindra den svenska regeringen från att medverka till inrättandet av EPPO.

EU:s utrikespolitik – att tala med en röst

EU:s röst i världen är som starkast när budskapet är gemensamt. Alltför ofta har EU:s agerande på den internationella scenen upplevts som splittrat och svagt. Folkpartiet Liberalerna vill ha en effektiv utrikespolitik som gör nytta. EU bör därför eftersträva en mer samordnad och gemensam utrikespolitik och mer medel från EU:s budget bör tilldelas EU:s utrikestjänst.

Folkpartiet Liberalerna vill att reformvillighet ska premieras i EU:s grannskapspolitik och politik mot omvärlden. Samarbetet ska delas in i tydliga kategorier, där reformvilliga länder premieras. Det innebär att en högre och mer ambitiös reformtakt avseende demokrati och mänskliga rättigheter ska resultera i generösare villkor i samarbetet med EU.

EU bör också på bred front använda så kallade demokratistödsmissioner som stöttar genomförandet av fria, öppna och rättvisa val i länder som är i demokratisk transition.

Vilken politik Folkpartiet Liberalerna anser att EU bör bedriva österut, gentemot Ryssland, i stödet till Ukraina och hur vi bör utveckla samarbetet inom det östliga partnerskapet finns att läsa i vår motion från riksmötet 2015/16: En tydlig linje mot Ryssland.

Slå vakt om EU:s värderingar

EU är en värderingarnas union där respekten för mänskliga rättigheter och demokrati alltid måste stå i centrum. Såväl EU:s institutioner som medlemsländerna ansvarar för att respekten för mänskliga rättigheter och rättsstatens principer upprätthålls. Trots det har hela Europa kunnat se hur medlemslandet Ungern konsekvent brutit mot dessa grundregler. Landet har byggt ett gigantiskt taggtrådsstängsel för att stänga ute asylsökande och satt in militär för att upprätthålla de nya lagar landet antagit; de flyktingar som gör sig skyldiga till olaglig gränsöverträdelse kan dömas till fängelse i upp till tre år. Ungersk polis har även avlossat tårgas och vattenkanoner mot flyktingar vid den serbisk-ungerska gränsen. Ungerns agerande är under inga omständigheter förenligt med de värderingar som EU-samarbetet bygger på. Ungern har under en längre tid agerat på ett sätt som i olika avseenden står i strid med EU-samarbetets grundvalar, utan att det fått några konsekvenser. Det är oacceptabelt. Lika oacceptabelt är den diskriminering av den romska befolkningen som Rumänien gjort och gör sig skyldig till.

Det är tydligt att respekten för de mänskliga rättigheterna behöver stärkas inom EU-länderna. Därför har Folkpartiet Liberalerna välkomnat det förslag om en så kallad rättighetsmekanism som EU-kommissionen lagt fram. Samtidigt är förslaget tandlöst och fortfarande saknas de sanktionsmöjligheter som skulle göra mekanismen effektiv. Likabehandlingsprincipen och objektiva kriterier betonas, men någon regelbunden granskning av samtliga medlemsstater föreslås inte. Det råder även osäkerhet kring vad som ska kunna utlösa att EU-kommissionen vidtar åtgärder och hur granskningen av medlemsstaterna ska ske.

Folkpartiet Liberalerna vill ha en rättighetsmekanism med kraft bakom orden och föreslår följande:

Vi vill att EU ska offentliggöra årliga rapporter om hur medlemsländerna respekterar unionens grundläggande värden. Folkpartiet Liberalerna anser att det ska genomföras regelbundna tematiska utvärderingar för var och en av de grundläggande rättigheterna i EU:s rättighetsstadga. Vi vill ge kommissionen möjlighet att dra ett medlemsland inför EU-domstolen för brott mot artikel 2 i Lissabonfördraget. I artikel 2 redogörs för alla grundläggande värderingar som medlemsländerna måste respektera. Kommissionen ska kunna föreslå kännbara sanktioner, i form av exempelvis frysning av EU-stöd eller använda möjligheten att dra in rösträtten i rådet. Vi föreslår även att så kallade

”fundamental rights officers” bör tillsättas på varje EU-kommissionskontor i medlemsländerna med uppgift att bevaka grundläggande värden.

[Motionärernas namn]

Jan Björklund (FP)

Said Abdu (FP)

Maria Arnholm (FP)

Bengt Eliasson (FP)

Robert Hannah (FP)

Christer Nylander (FP)

Mats Persson (FP)

Lars Tysklind (FP)

Maria Weimer (FP)

Allan Widman (FP)

Tina Acketoft (FP)

Emma Carlsson Löfdahl (FP)

Roger Haddad (FP)

Fredrik Malm (FP)

Birgitta Ohlsson (FP)

Mathias Sundin (FP)

Erik Ullenhag (FP)

Barbro Westerholm (FP)

Christina Örnebjär (FP)